

REFERAT Sundheds- og Forebyggelsesudvalget d. 03-09-2024

Mødedato Tirsdag d. 03. september 2024 kl. 08:30

Mødested Lokale 425, Skelbækvej

Mødedeltagere Jan Kørpe Christensen, Michael Christensen, Cathrina Aaes
Sørensen, Jens Wistoft, Søren Frederiksen (Afbud)

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Orientering om kræftrehabilitering.....	4
Orientering om status for tobaksfrie idrætsmiljøer.....	6
Godkendelse - Udkast til Temahandleplan for mental sundhed 2025-2027.....	8
Godkendelse af deltagelse i fase 3 i forskningsprojekt om ryge- og nikotinstop blandt unge.....	10
Gensidig orientering.....	12
Underskriftsside.....	13

Punkt 58: Godkendelse af dagsorden

21/36399

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at dagsordenen godkendes

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 03-09-2024

Godkendt.

Afbud Søren Frederiksen

Punkt 59: Orientering om kræftrehabilitering

24/14787

Sagsfremstilling

Udvalget orienteres i denne sag om Sundhedscenterets indsats for borgere, der er eller har været ramt af kræft.

Sundhedscenteret har gennem en årrække haft en indsats målrettet borgere, der er eller har været ramt af kræft. Indsatsen er omfattet af Sundhedsstyrelsens kvalitetsstandard for forebyggelsestilbud til borgere med kronisk sygdom, og den tager udgangspunkt i "Forløbsprogram for rehabilitering og palliation i forbindelse med kræft". Forløbsprogrammet er aftalt mellem Region Syddanmark og de 22 kommuner.

Indsatsen tager udgangspunkt i den enkelte borgers livssituation, og den indledes med en afklarende samtale, hvor borgers ønsker og behov drøftes og de gensidige forventninger til deltagelse afstemmes.

Målgruppen for indsatsen omfatter alle kræftdiagnoser, og hovedparten af henvisninger kommer via sygehuse. Antallet af henvisninger har generelt været stigende gennem årene jf. nedenstående tabel:

År	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antal	41	45	45	61	45	73	75	92	68

Sundhedscenteret oplever, at borgere bliver henvist i alle stadier, både før, under og efter deres behandlingsforløb. Borgere med kræft kan opleve senfølger og problemer i forbindelse med deres kræftsygdom og behandlingen deraf. Senfølgerne og problemerne kan karakteriseres som værende enten fysiske, psykiske, sociale eller åndelige/eksistentielle eller en kombination af disse. Det skønnes, at mindst 50% af borgere, der har, eller har haft en kræftsygdom, oplever en eller flere senfølger af behandlingen.

Udover deltagelse i de ordinære indsatser i Sundhedscenterets kronikertilbud såsom fysisk træning, diæt- og søvnvejledning, vægttab og rygestop, tilbydes der for denne gruppe også deltagelse i "Netværket". "Netværket" er et åbent forum, hvor deltagerne udveksler erfaringer, og hvor forskellige fagpersoner kommer med faglige oplæg efter ønske og behov i forhold til kræft og følgerne heraf. Dette kan f.eks. være oplæg ved præst, diætist eller sexolog.

I forløbet samarbejdes der med flere eksterne partnere, såsom sygehus, praktiserende læge, senfølgeklinik og Kræftens Bekæmpelse.

Ved sagens behandling deltager en repræsentant fra Social & Sundhed.

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 03-09-2024

Taget til efterretning.

Afbud Søren Frederiksen

Punkt 60: Orientering om status for tobaksfrie idrætsmiljøer

24/23830

Sagsfremstilling

I denne sag orienteres udvalget om status for tobaksfrie idrætsmiljøer.

I 2023 gennemførte Aabenraa Kommune i samarbejde med DGI Sønderjylland et projekt om tobaksfrie idrætsmiljøer.

Formålet med samarbejdet var at løfte på Temahandleplanen for Tobak 2023-2025 i Aabenraa Kommune, der blandt andet har et særligt fokus på at følge udviklingen i anvendelsen af substitutionsprodukter for cigaretter, hvor særligt unge i højere grad anvender snus, tyggetobak og nikotinposer. Projektet skulle bidrage til at skabe sundere foreninger, hvor idrætsudøvere og øvrige gæster ikke møder tobak og lignende produkter på idrætsanlæggene.

Platformen for indsatsen var alle de 17 kommunale- og selvejende idrætsfaciliteter, ligesom alle foreninger, selvorganiserede grupper og brugere i almindelighed blev inviteret til en dialog om, hvordan børn og unge kan møde en tobaksfri idrætskultur, når de færdes på idrætsanlæggene.

Her et år efter projektets afslutning følger Kultur & Fritid op på, hvordan det går med indsatsen om et tobaksfri idrætsmiljø ved idrætsfaciliteterne i Aabenraa Kommune. Derfor vil alle kommunale- og selvejende idrætsfaciliteter i efteråret modtage spørgeskema omkring den aktuelle status for tobaks- og nikotinfrie idrætsmiljøer, herunder også om der er yderligere tiltag, der kan fremme Temahandleplanens målsætninger.

I forhold til elitemiljøet i Aabenraa Kommune, er Elite Aabenraa opmærksom på problematikken omkring brug af tobaks- og nikotinprodukter blandt talentfulde idrætsudøvere, men oplever på nuværende tidspunkt ikke at produkterne benyttes i talentmiljøerne. Elite Aabenraa og Sports Akademi Rødekro-Aabenraa (SARAA) vil dog justere deres retningslinjer, således at det indskærpes, at som talent accepterer man at være tobaks- og nikotinfri. Således vil der fremadrettet kunne iværksættes handlinger, hvis man oplever udfordringer med tobak og nikotin.

I forhold til senioremiljøerne vurderes, at der kan være et større problem, særligt i forbindelse med snus og tyggetobak. Kommunen har derfor løbende dialog med SønderjyskE Kvindehåndbold, hvor temaet omkring tobak og nikotin tages op, ligesom kommunens rygestopskonsulenter kan kontaktes for sparring og eventuelle indsatser.

Ved sagens behandling deltager en repræsentant fra Børn og Kultur.

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 03-09-2024

Taget til efterretning.

Afbud Søren Frederiksen

Punkt 61: Godkendelse - Udkast til Temahandleplan for mental sundhed 2025-2027

24/19319

Sagsfremstilling

Udvalget skal i denne sag behandle Temahandleplan for mental sundhed 2025-2027.

Sundhedspolitikken implementeres gennem temahandleplaner, som har til formål at synliggøre kommunens indsats på området og rammesætte mulig fremtidig udvikling af indsatser til imødegåelse af udfordringer på området. Rammen for temahandleplaner er de 11 forebyggelsespakker, som Sundhedsstyrelsen har udarbejdet.

Aabenraa Kommunes sundhedspolitik indeholder en række fokuspunkter for, hvordan der skabes et sundt og aktivt fællesskab for alle her i kommunen. Disse fokuspunkter indebærer målsætninger om, at kommunen skaber gode rammer for sundhed, og at borgerne lever sundt og aktivt. Temahandleplan for mental sundhed 2025-2027 understøtter disse fokuspunkter.

Udkast til ”Temahandleplan for mental sundhed 2025-2027” er en videreudvikling

på den eksisterende ”Temahandleplan for mental sundhed 2022-2024” hvor der i højere grad tænkes på tværs af aldersgrupper. Derfor er de aldersbetingede spor fra den eksisterende temahandleplan erstattet med fire nye spor. Disse nye spor er:

- Spor 1 - Tidlig opsporing og forebyggelse
- Spor 2 - Fællesskaber
- Spor 3 - Digital sundhed
- Spor 4 - Naturen som sundhedsfremmende arena

Spor 1 tager udgangspunkt i, at tidlig opsporing og forebyggelse kan være en afgørende faktor, når vi gerne vil styrke den mentale sundhed. Når vi for eksempel opsporer eller forebygger mental mistrivsel tidligt i livet, kan det have stor betydning for et menneskes mentale sundhed resten af livet. Det samme gælder for mental mistrivsel som opspores tidligt i et forløb.

Spor 2 tager udgangspunkt i, at mennesker er sociale væsener og har behov for sociale kontakter for at trives og have en god mental sundhed. Fællesskaber kan se ud på mange måder, og der er behov for at alle kan finde et fællesskab, der passer til dem. Det afgørende er, at man føler sig som en del af noget større og er betydningsfuld for andre.

Spor 3 handler om, hvordan den digitale udvikling kan påvirke vores mentale sundhed, både på godt og på ondt. Vi skal derfor være opmærksomme på den mentale sundhed, når vi tager stilling til nye digitale løsninger og fællesskaber og være bevidste om, hvilke teknologier og digitale tiltag der hæmmer og fremmer vores mentale sundhed.

Spor 4 handler om, hvordan vi kan bruge naturen i det sundhedsfremmende arbejde. Det kan for eksempel være ift. gruppeforløb og andre borgerrettede aktiviteter, hvor det at være i naturen har vist sig at have gavnlige effekter for den mentale sundhed.

Såfremt udvalget godkender udkastet, vil det blive sendt til udtalelse i kommunens forvaltninger og fagudvalg.

Udkast til ”Temahandleplan for mental sundhed 2025-2027” er vedlagt sagen. Der gøres opmærksom på, at det endelige layout vil blive udarbejdet efter endt udtalelisesperiode og inden endelig behandling i byrådet i december.

Ved sagens behandling deltager repræsentanter fra Social & Sundhed.

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at udkast til Temahandleplan for Mental Sundhed 2025-2027 godkendes, og

at udkastet til Temahandleplan sendes til udtalelse i de øvrige forvaltninger og relevante fagudvalg.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 03-09-2024

1. at godkendt.

2. at godkendt, idet temahandleplanen også sendes til udtalelse i seniorråd og handicapråd.

Bilag

Temahandleplan for mental sundhed 2025-2027 WT.pdf

Afbud Søren Frederiksen

Punkt 62: Godkendelse af deltagelse i fase 3 i forskningsprojekt om ryge- og nikotinstop blandt unge

24/23137

Sagsfremstilling

Udvalget skal i denne sag godkende Aabenraa Kommunes deltagelse i fase 3 i U-Niko, et forskningsprojekt om ryge- og nikotinstop blandt unge og skal træffe beslutning om finansieringen.

Forskningsprojektet U-Niko er et samarbejde på tværs af forskningsinstitutioner, private aktører, kommuner og de unge, der blev startet i september 2022 og er finansieret af Trygfonden. Projektet har til hensigt at udarbejde et ryge- og nikotinstopsprogram specialdesignet til unge i alderen 15-25 år.

Baggrunden for projektet er, at 80% af de unge (16-24 år) der ryger, ønsker at holde op, ligesom 70% af de unge daglige brugere af røgfri nikotinprodukter, har overvejet at stoppe inden for den sidste måned. På trods af at mange unge ønsker at stoppe med at bruge tobaks- og nikotinprodukter, lykkes et ikke-assisteret stop kun for 3%. Derfor er der brug for effektivt ryge- og nikotinstopsprogram målrettet den unge aldersgruppe.

Projektet er opdelt i 3 faser:

1. Vidensoverblik, indsamling af data, samt udvikling af program
2. Test af programmets gennemførlighed
3. Test af programmets effekt og holdbarhed.

I fase 1 og 2 er der udarbejdet og gennemført indledende test af et skræddersyet ryge- og nikotinprogram målrettet unge. Programmet indeholder rekrutteringsstrategi, nikotinstopintervention og uddannelse af rådgivere.

I september 2024 overgår projektet til tredje og sidste stadie, hvor der er fokus på måling af programmets effekt, og her har Aabenraa Kommune, i lighed med de tre andre sønderjyske kommuner, ønsket at deltage. Aabenraa Kommunes deltagelse vil løbe i perioden september 2024 til ultimo 2025.

Den eksisterende forskning peger på, at indsatser målrettet unge har en effekt, men der mangler præcis viden om, hvad der har effekt, og om den er langvarig. Det er disse spørgsmål, afprøvningen af det skræddersyede program skal medvirke til at afdække.

Aabenraa Kommune har indtil medio august 2024 haft 140 henvendelser på ryge- og nikotinstop, hvor otte borgere var under 25 år, svarende til 6%. Der følger ikke økonomiske midler med deltagelse i forskningsprojektet. Deltagelsen kræver at Sundhedscenterets rådgivere uddannes indenfor metoden, ligesom der skal afsættes personaleressourcer til gennemførelse af ryge- og nikotinstopforløb til de unge.

Da udgiften til uddannelse vurderes at være 0,011 mio. kr. i forhold til personaleressourcer til gennemførelse af forløb, er det muligt at flytte timerne fra eksisterende ryge- og nikotinstopforløb til unge. Sundhedscenteret oplever færre

henvendelser til ryge- og nikotinstopkurser end budgetteret. Derfor er det muligt at afholde udgiften til uddannelse med midler fra det eksisterende tilbud.

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at kommunen deltager i fase 3 i forskningsprojektet U-Niko om ryge- og nikotinstop blandt unge,

at personaleressourcer og midler til kursusaktivitet afholdes indenfor rammen til eksisterende ryge- og nikotinstopstilbud.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 03-09-2024

1. at godkendt

2. at godkendt

Afbud Søren Frederiksen

Punkt 63: Gensidig orientering

21/36399

Sagsfremstilling

- Temamøde om temahandleplan for kost

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at orienteringer tages til efterretning.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 03-09-2024

Tages til efterretning.

Afbud Søren Frederiksen

Punkt 64: Underskriftsside

21/36399

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at protokollen godkendes.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 03-09-2024

Godkendt.

Afbud Søren Frederiksen